

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

- α. Σχολικό βιβλίο σελ. 46: Από «Η ενσωμάτωση» έως «χώρα».
β. Σχολικό βιβλίο σελ. 77: Από «Μέσα στην εθνοσυνέλευση» έως «μικροκαλλιεργητές», από «Ο λαός» έως «των δύο παρατάξεων».
γ. Σχολικό βιβλίο σελ. 92: Από «Το Εθνικό Κόμμα» έως «οι Βενιζελικοί».

ΘΕΜΑ Α2

- α. Λάθος
β. Σωστό
γ. Σωστό
δ. Σωστό
ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο σελ. 215 – 216: Από «Οι διαπραγματεύσεις» έως «οριστικής επίλυσης».

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο σελ. 52, κεφάλαιο Ε' με τίτλο «Η ελληνική οικονομία κατά την περίοδο του μεσοπολέμου»
«Η Ελλάδα ... μέσα στην καταστροφή».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Σχολικό βιβλίο σελ. 70 -71: Από «Η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου» έως «μηχανισμών».

Στο σύνταγμα καθορίστηκαν και οι βασιλικές εξουσίες. Μεταξύ των σπουδαιότερων ήταν η συμμετοχή του βασιλιά στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας, κάτι που επιβεβαιώνεται τόσο από το κείμενο του Μαυρομούστακου (Β), όπου αναφέρεται πως «η νομοθετική πρωτοβουλία και το δικαίωμα των κυρώσεων των νόμων ανήκε στο βασιλιά», όσο και από τη ρητή αναφορά του άρθρου 15 του Συντάγματος του 1844 (Κείμενο Γ) «Η νομοθετική εξουσία ενεργείται συνάμα υπό του Βασιλέως, της Βουλής και της Γερουσίας». Από τα ιστορικά παραθέματα Β και Γ γίνεται επίσης φανερό ότι η αρχηγία του κράτους και του

στρατού ανήκουν στον βασιλιά. Πιο συγκεκριμένα, στο κείμενο του Η. Μαυρομούστακου ο βασιλιάς χαρακτηρίζεται ως «ανώτατος άρχοντας» και ανώτατο κυρίαρχο όργανο του κράτους» με τους περιορισμούς βέβαια που του επέβαλλε το Σύνταγμα, ενώ στο άρθρο 20 που μας παραθέτει ο Α. Σβώλος καθορίζεται ρητά ότι «η εκτελεστική εξουσία ανήκει εις τον βασιλέα». Καμία πράξη βέβαια του βασιλιά δεν είχε ισχύ χωρίς την προσυπογραφή του αρμόδιου υπουργού, όπως φαίνεται από το ίδιο άρθρο («ενεργείται ... Υπουργών»). Τέλος ένα επιπλέον στοιχείο που μπορεί να συναχθεί από τα κείμενα των ιστορικών πηγών Β και Γ είναι πως ο βασιλιάς ήταν υπεύθυνος και για την άσκηση της δικαστικής εξουσίας, αφού σύμφωνα με το άρθρο 21 η δικαιοσύνη παρότι «ενεργείται δια των δικαστηρίων» οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνταν «εν ονόματι» του βασιλιά. Άρα ουσιαστικά η δικαστική εξουσία πήγαζε και αυτή από τον βασιλιά.

Με άλλες διατάξεις:

α) Κατοχυρωνόταν με ελάχιστους περιορισμούς το δικαίωμα της καθολικής ψηφοφορίας για τους άνδρες. Σύμφωνα με τα δεδομένα του παραθέματος από την Ιστορία του Ν. Διαμαντούρου (Α), οι περιορισμοί είχαν να κάνουν τόσο με το ποιες ομάδες συμμετείχαν όσο και με το ποιες εξαιρούνταν από την εκλογική διαδικασία. Συγκεκριμένα η ψηφοφορία χαρακτηρίζεται «καθολική», «μυστική» και «σχεδόν άμεση», εφόσον δικαίωμα ψήφου είχαν όλοι οι άνδρες άνω των 25 ετών που κατείχαν ιδιοκτησία στην επαρχία όπου είχαν την πολιτική διαμονή τους ή ασκούσαν κάποιο επάγγελμα ή επιτήδευμα. Εξαιρούνταν όμως όσοι κατηγορούνταν για κακούργημα, όσοι είχαν στερηθεί με δικαστική απόφαση το δικαίωμα ψήφου και όσοι στερούνταν το δικαίωμα διαχείρισης της περιουσίας τους.

β) Οριζόταν η εκλογική διαδικασία σύμφωνα με την οποία οι εκλογείς μπορούσαν να δώσουν θετική ψήφο για όσους υποψηφίους ήθελαν, συμπληρώνοντας ψηφοδέλτια ακόμη και διαφορετικών Συνδυασμών. Επιπλέον στο κείμενο του Ν. Διαμαντούρου επισημαίνεται ότι με το Σύνταγμα του 1844 καθιερώθηκε η «εκλογή Βουλευτών με σύστημα πλειοψηφικό δύο γύρων με άμεση σχεδόν καθολική και μυστική ψηφοφορία».

γ) Προβλεπόταν η ύπαρξη Βουλής και Γερουσίας. Οι γερουσιαστές θα διορίζονταν από τον βασιλιά και θα διατηρούσαν το αξίωμά τους ισόβια. Επίσης σύμφωνα με το κείμενο Β ο βασιλιάς μπορούσε χωρίς περιορισμό να διαλύει τη Βουλή.

Σχολικό βιβλίο σελ. 72: Από «Συνταγματική πρόβλεψη» έως «σε συναίνεση».

ΘΕΜΑ Δ1

Το παράθεμα του Br. Clark από το έργο του «Δύο φορές ξένος» επιβεβαιώνει τόσο τις ιστορικές μας γνώσεις όσο και τα στατιστικά στοιχεία του πίνακα κατανομής προσφύγων που ακολουθεί.

Αρχικά, όπως γνωρίζουμε από το σχολικό βιβλίο, «Η ΕΑΠ διέκρινε την αποκατάσταση ... αντί εργατικού προλεταριάτου» (σελ. 154, Αντικειμενικές συνθήκες). Τα παραπάνω δεδομένα της ιστορικής μας γνώσης επιβεβαιώνονται από το παράθεμά μας, καθώς όπως αναφέρει ο Clark, πολλές ήταν οι κατηγορίες για προκατάληψη υπέρ των αγροτών. Μάλιστα η ΕΑΠ σε επτά χρόνια λειτουργίας δαπάνησε δύο εκατομμύρια στερλίνες για την αστική αποκατάσταση και 10,5 εκατομμύρια για προγράμματα που αφορούσαν την ύπαιθρο. Αντιλαμβανόμαστε επομένως ότι η προτεραιότητα στη γεωργία από το κράτος και την κυβέρνηση Βενιζέλου είναι προφανής, γεγονός που ενδεχομένως να δημιούργησε εσωτερικές ταραχές στη χώρα.

Πέρα όμως από τη γεωργία, η ΕΑΠ έδωσε βάρος και στην εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία και στη Δυτική Θράκη (σελ. 154 «Εξάλλου ... περιοχές»). Σύμφωνα με το παράθεμα άλλωστε, υπήρχαν κοινωνικοπολιτικοί αλλά και στρατηγικοί λόγοι που επέβαλλαν την εγκατάσταση των προσφύγων στις περιοχές αυτές. Η ατμόσφαιρα και οι συνθήκες διαβίωση στις πόλεις ήταν απαράδεκτες, ενώ, όπως σωστά είχε προβλέψει ο Βενιζέλος, τα αστικά κέντρα θα μπορούσαν εύκολα να μετατραπούν σε πεδία κοινωνικών αναταραχών από αγανακτισμένους πολίτες. Οι γηγενείς αστοί συχνά δυσφορούσαν για την παρουσία των προσφύγων, καθώς θεωρούσαν ότι αυξάνονταν οι δείκτες ανεργίας με δική τους υπαιτιότητα. Αντίθετα, οι αγροτικές περιοχές στον βορρά ήταν ανεκμετάλλευτες παραγωγικά, ενώ θα μπορούσαν συνάμα να αποτελέσουν ισχυρή αμυντική γραμμή για τη χώρα εφόσον εποίκίζονταν από πρόσφυγες. Η αμεσότητα και η αναγκαιότητα λοιπόν της εγκατάστασής τους ήταν αποτρεπτική για τους εχθρούς και παραγωγική για τη χώρα.

Ο πίνακας τέλος επιβεβαιώνει τόσο τις ιστορικές μας γνώσεις όσο και το περιεχόμενο του παραθέματος. Στην πρώτη στήλη δίνονται τα γεωγραφικά διαμερίσματα, ενώ στις άλλες δύο αναφέρεται ο αριθμός των προσφύγων και το αντίστοιχο ποσοστό επί τοις εκατό. Παρατηρούμε λοιπόν ότι η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό προσφύγων (λόγοι που δόθηκε προτεραιότητα στη Μακεδονία και τη Θράκη σελ. 154 σχολικού βιβλίου). Επίσης, αρκετά μεγάλο ποσοστό εγκαταστάθηκε στη Στερεά Ελλάδα (ο Πειραιάς ως το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας δέχτηκε πολλούς πρόσφυγες). Σημαντικό ποσοστό αν λάβουμε υπόψη το μέγεθός τους δέχτηκαν τα Νησιά Ανατολικού Αιγαίου, καθώς αρκετοί από τους πρόσφυγες επιθυμούσαν να βρίσκονται κοντά στις χαμένες πατρίδες, ελπίζοντας στην επιστροφή. Μικρά είναι τα ποσοστά σε Πελοπόννησο και Ήπειρο που δεν ευνοούν ως περιοχές την αγροτική αποκατάσταση, ενώ παράλληλα ήταν και πυκνοκατοικημένες. Η Κρήτη με αυτό το μικρό ποσοστό εξελληνίστηκε πλήρως και, τέλος, τα Ιόνια Νησιά και οι Κυκλάδες δεν αποτέλεσαν τόπους υποδοχής προσφύγων λόγω της μακρινής τους απόστασης και της περιορισμένης επικράτειάς τους.